

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XV. Oscula, tactus, & similia, copulam jam consummatam
subsequentia, licèt incontinenti, absque relatione operantis ad novam
copulam, ita sunt peccata moraliter distincta à copula jam ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

ralem, sed merè physicam, nihilque facientem ad esse moris, utpote quâ non obstante, fornicationes in esse moris, sive in esse voluto, æquè facillè uniuntur, id est æquè facillè uno actu voluntatis intenduntur, quàm illæ auditiones: unitatem autem peccati ipse sumit ab unitate actûs voluntatis.

- 125 Denique si de fornicationibus ob id solum dispariter philosophandum esset, quòd sibi invicem succedere nequeant sine novo naturæ excitamento, sequeretur quòd siquis tam calidæ & abundantis esset naturæ, ut opus non haberet novâ istâ excitatione, successivè pluries fornicando, non involveret se nisi uno peccato: & siqui Confessarii tam debiles forent, ut inter unam & alteram confessionem oporteret eos nonnihil resumere spiritum, ob id solum involverent se multiplici peccato. Apage ista ridicula.

CAPUT XIV.

Externa actiones, licet numero distincta, si non sint ex se totales, sed ordinentur ad ulteriorem actum principalem, in quo consummantur (ut oscula, tactus, &c. ad copulam) non sunt plura numero peccata, quamdiu ad eundem illum actum, seu finem principalem ininterruptè sequentem ordinantur: dummodo specie distinctam malitiam non contineant.

- 126 **P**Robatur ex communi sententia Doctorum passim omnium, exemplificantium 1.º in furto, quo quis uno voluntatis actu, sed centum externis actibus surripit uni personæ centum aureos, ininterruptè unum post alium. Siquidem omnes istæ surreptiones constituunt unum totale furtum; sicut omnes istæ aurei unam summam totalem. 2.º in tactibus, & amplexibus impudicis, quæ, dum fiunt in ordine ad copulam, constituunt cum illa unum moraliter peccatum consummatum: ipsius enim sunt inchoatio & præparamentum, & in ipsa velut in centro suo moraliter uniuntur. Unde Bassæus verbo *peccatum* 40. ait, usum totius Ecclesiæ habere, quòd illi tactus, &c. necessariò non sint in confessione sigillatim exprimendi, sed sufficiat exprimere actum principalem, in quo factis intelliguntur per regulam à communiter accidentibus.

CAPUT XV.

Oscula, tactus, & similia, copulam jam consummatam subsequuntur, licet incontinenti, absque relatione operantis ad novam copulam, ita sunt peccata moraliter distincta à copula jam consummata, ut inter se videantur constituere unum moraliter peccatum, si fiant per actum voluntatis moraliter ininterruptum.

- 127 **S**atis Doctores conveniunt, similes actiones novum esse peccatum, distinctumque à

præcedenti copula, vel pollutione, dum post illam fiunt ad excitamentum novæ copulæ, vel pollutionis, sive hæc de facto sequatur, sive non. Dum enim subsequitur, sunt unum moraliter peccatum cum ea, uti vidimus capite præcedenti. Dum non subsequitur, ad novum quidem peccatum eo ipso referuntur, quo ad novam copulam, vel pollutionem.

De similibus verò actibus, post primam copulam, &c. factis incontinenti, non ex intentione novæ copulæ, &c. non ita conveniunt. Siquidem Navar. Azor. Salas, Henriquez, Fagund. Granado, Palao, Gabriel à S. Vincentio, &c. apud Leandrum §. 6. quæst. 8. negant esse peccatum distinctum à copula, vel pollutione præcedenti, aientes esse unum peccatum moraliter cum ea, velut appendices & complementum accidentale illius, & velut continuatam de ipsa complacentiam, ipsam naturaliter consequentem: cum naturale sit, quòd bonum delectabile jamjam habitum causet de se complacentiam.

Dicendum nihilominus cum Suarez, Vasquez, Coninck, Hurtado, Sylvio, & nostro Thoma à Jesu, esse peccatum distinctum, distinctèque confitendum, quia non sunt partes præcedentis copulæ, utpote jam antè ultimò consummatæ; nec eam sequuntur ex natura rei (magis quàm continuata commotio carnis, quæ per copulam acquisito termino quiescit) sed ex operantis malitia, suntque ex natura sua excitamentum & inchoatio novæ copulæ, vel pollutionis, potiùs quàm continuatio præcedentis. Denique ex natura rei non magis sunt appendix & complementum accidentale copulæ præcedentis, quàm ipsamet copula, vel pollutio sequens, ad quam ex natura sua disponunt. Atque idem cum Suarez & Sylvio dicendum de complacentia copulam subsequente.

Sed & ipsi tactus & oscula præcedentia copulam, sine relatione ad illam, etsi deinde mutata voluntate copula subsequatur, sunt peccatum moraliter ab illa distinctum, distinctèque confitendum, prout docent Vasquez, Lugo, & ipsemet Diana parte 9. tract. 9. resol. 66. & p. II. tract. 5. resol. 42. contra Leandrum quæst. 10. quia ex natura sua non magis sunt dispositio & via ad copulam fornicariam, quàm sodomiticam, vel saltem ad pollutionem, adeòque non magis ex fine operis ordinantur ad illam, quàm ad istam, nec magis faciunt moraliter unum cum illa, quàm cum ista. Aliunde verò supponuntur ad copulam non ordinari ex intentione, seu fine operantis, sed operantis intentionem in illis sistere, & ad delectationem ex illis præcisè provenientem terminari. Ergo, &c.

Major est difficultas, an ejusmodi tactus & oscula, ulteriùs non relata ad copulam, &c. sint peccata, non solum à copula, &c. verum etiam ab invicem distincta, ita ut uno imperu venereo, & unâ intentione carnalis delectationis tactus, ad horam continuatâ,

Pars I. De peccatis in genere.

decem vicibus se vel alium (cum aliqua operis interruptione) impudicè tangens, decem peccata committat? idem queritur de eo, qui uno ira impetu, pluries successivè eundem in una rixa percussit, vel uno lingua confictu, in eadem occasione plura convicia, saltem ejusdem rationis, in alium conjicit, v. g. furem vocando? Videtur enim quòd sic, quia singuli illi tactus, &c. per se sunt peccatum, nec apparet cur potius omnes simul constituent unum moraliter peccatum, quàm plures occisiones uno ira & voluntatis impetu, successivè facta. Eodem igitur modo de illis ac de istis videtur philosophandum.

132 Respondeo nihilominùs cum Navarro, Vasquez, Hurtado, Sylvio, Dicastillo & aliis communiter, quòd ita sint peccata moraliter distincta à copula, &c. ut inter se constituent unum moraliter peccatum, quia ex communi usu, sensuque hominum censentur una moraliter actio, una percussio, una locutio, non obstante physica distinctione, & aliquali physica interruptione: quemadmodùm censetur una moraliter comestio ejus, qui plura successivè fercula comedit. Nec eadem est ratio ejusmodi actionum, ac plurium occisionum, &c. quandoquidem confert plures actus, percussiones, &c. esse aptas natas facere moraliter unum cum uno tertio actu externo, utique cum suo termino, non sic plures occisiones, &c. Cujus ratio est, quia occisio, fornicatio, &c. sunt actiones totales in seipsis completas, atque ex natura sua sic habentes definitum terminum, in quo perficiuntur & consummantur, ut ex natura sua non sint unibiles in uno tertio, in quo ulterius perficiantur & consummentur, adeòque non sint unibiles inter se. At verò tactus, percussiones, &c. non sunt actiones ex se totales, neque ex natura sua sic habentes in seipsis terminum definitum & consummatum, quin ex natura sua sint unibiles in uno tertio, in quo perficiantur & consummentur, adeòque quin ex natura sua sint unibiles inter se, prout comestiones ferculorum. Quæ disparitas cum approbetur communi sapientum estimatione, nec quidquam convincens afferatur in contrarium, eà Theologus Moralis contentus esse debet.

CAPUT XVI.

Peccata qua consummantur in mente, & non in exteriori actione, quæque externum non respiciunt objectum, numero multiplicantur pro sola morali interruptione actuum interiorum.

133 **P**Robatur, tum ex doctrina S. Thomæ in 2. dist. 42. q. 1. a. 10. dicentis: *Secundùm unitatem voluntatis sumendum est judicium de unitate ejus quod in genere moris dicitur.* Tum ex eo quòd deficiente morali multiplicatione penes objecta, vel actiones totales, non superfluit fundamentum morales mul-

tiplicationis, nisi penes ipsos actus internos. Actus verò interni per hoc solum quòd sa- piùs ininterruptè repetantur, non censentur moraliter multiplicari, sed physicè dumtaxat. Solum ergo censentur moraliter multiplicari, quando moraliter interrumpuntur, ac deinde resumuntur. Unde S. Thomas loco citato dicit, quòd voluntas interior & actus exterior, sunt unum numero peccatum, quando actus exterior moraliter conjungitur interiori. Si autem moraliter interruptè sequatur, requiritur voluntas moraliter nova, & ideo tunc est moraliter novum distinctumque peccatum: *Cum queritur utrum voluntas, & actus exterior sint diversa peccata, aut intelligitur de voluntate conjuncta actui exteriori, aut de voluntate precedente. Si de conjuncta, sic oportet quòd unum peccatum sit voluntas interior, & actus exterior, quia voluntatis non multiplicatur actus. Si autem de voluntate separata, sic est aliud peccatum. Quia actus voluntatis multiplicatur: quòd enim actum explet exteriorem, etiam actum voluntatis iterat; & ideo oportet quòd sint duo peccata; non propter diversitatem actus interioris & exterioris, sed propter diversitatem duorum actuum interiorum.*

Ne quis verò ex his verbis S. Doctoris in- 134 ferat, à sola numerica voluntatis unitate sumendam universim unitatem numericam peccati, legat ipsum 1. 2. quæst. 73. a. 7. in corpore. Ibi namque peccata numero multiplicat penes circumstantias extrinsecas actui voluntatis numero diversas: nam (inquit) *circumstantia aggravat peccatum, quia multiplicat rationem peccati, sicut si prodigium det quando non debet, & cui non debet, multiplicis peccat eodem genere peccati, quàm si solum det cui non debet.*

Dixi, quando actus interni moraliter inter- 135 rumpuntur: quia licet ad physicam distinctionem & multiplicationem, physica qualibet interruptio sufficiat; tamen in ordine ad confessionem, sicut non attenduntur actus secundùm physicam suam entitatem, sed secundùm suam moralitatem; ita non attenditur distinctio & multiplicatio, nec consequenter interruptio physica, sed moralis. Non rarò verò contingit actum interrumpi physicè, quin moraliter interrumpatur, eò quòd morali & prudenti hominum judicio censetur tantùm una actio. Sic enim dicitur una eleëmofynæ largitio, per amici salutationem tantisper interrupta; una Missa, inter cujus partes interponitur concio; una comestio seu prandium, licet quis, ad januam vocatus, ex mensa surgat, nec post breve tempus rediens censetur bis comedere, prout in materia jejunii docent communiter Theologi.

CAPUT XVII.

Declarantur tres modi morales illius interruptionis.

POrro moralis interruptio actuum, tribus 136 præsertim modis fieri potest. 1.º. per con-